

«ИНСОН ВА ҚОНУН»

Газета 1996—жыл
1—сентябрден
шыға баслады.

14-ЯНВАРЬ

1998 ЖЫЛ

№2—3 (47—48).

СӨРШЕМБИ

сатыўда еркин баҳада

ADAM

NIZAM

ҚАРАҚАЛПАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ХУҚЫҚ ҚОРҒАҰ УЙЫМЛАРЫНЫҢ ЖӘМИЙЕТЛИК—ХУҚЫҚЫЙ ГАЗЕТАСЫ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

Ҳарбий ва махсус унвонлар бериш тўғрисида

Қуйидагиларга ҳарбий унвонлар берилсин;

Генерал—полковник
Рустам Расулович Иноятгов—
Ўзбекистон Республикаси Миллий
хавфсизлик хизмати раиси.

Генерал-лейтенант
Ҳикматулла Қўчқорович Турсунов—
Ўзбекистон Республикаси Мудо-
фаа вазири.

Генерал-майор
Анвар Аҳметович Раҳимбердиевга—
Ўзбекистон Республикаси Миллий
хавфсизлик хизмати раисининг ўрин-
босари.

Феруз Ҳасанович Усмоновга—Ўз-
бекистон Республикаси Мудофаа ва-
зирининг ўринбосари —Мудофаа
вазирлиги Бошқарма бошлиғи.

Анатолий Петрович Качановга—
Ўзбекистон Республикаси Мудофаа
вазирлиги бирлашма командирининг
ўринбосари.

Қуйидагиларга махсус унвонлар
берилсин;

Ички хизмат генерал-майори
Атхам Ҳасанович Якубовга—Ўзбе-
кистон Республикаси фавқулодда
вазиятлар вазирининг биринчи ўрин-
босари —вазирлик штаб бошлиғи.

Раим Каримович Каримовга—Ўз-
бекистон Республикаси Ички ишлар
вазирининг ўринбосари.

Равшан Ҳайдарович Ҳайдаровга—
Тошкент вилоят Ички ишлар бош-
қармаси бошлиғи.

Божхона хизмати генерал-майори
Собит Аҳмадович Алимбаевга—
Ўзбекистон Республикаси Давлат
божхона қўмитаси раисининг бирин-
чи ўринбосари.

Солиқ хизмати I-даражали дав-
лат маслаҳатчиси

Виль Савельевич Бегановга—Ўз-
бекистон солиқ қўмитаси раиси.

3-тоифа адлия давлат маслаҳат-
чиси

Ҳакимбой Аширович Ҳалимовга—
Қорақалпоғистон Республикаси про-
курори.

Қобилжон Қирғизалиевга —Ўзбе-
кистон Республикаси транспорт про-
курори.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти **И. КАРИМОВ.**
Тошкент шаҳри, 1998 йил 10 январь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРИ ҲАМДА
МУДОФАА ВАЗИРЛИГИ, МИЛЛИЙ ХАВФСИЗЛИК ХИЗМАТИ, ИЧКИ
ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ, ФАВҚУЛОДДА ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИГИ,
ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИ ВА ПРОКУРАТУРА ХОДИМЛАРИДАН
БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ Тўғрисида.

Мамлакат мудофаа қобилияти ва миллий хавфсизликни мустаҳкамлашдаги
катта хизматлари, ҳарбий ва хизмат бурчини бажаришда, жамиятда ҳуқуқ-тарти-
бот ва ижтимоий барқарорликни таъминлашда кўрсатган фидокорлиги ва мард-
лиги, шунингдек, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги фаол иштиро-
ки учун мукофотлансин;

II ДАРАЖАЛИ «ШОН-ШАРАФ» ОРДЕНИ БИЛАН

— Агзамов Юрий Набиевич, Чирчиқ-
даги Олий Танк командирлари муҳан-
дислик билим юрти бошлиғи.

— Ахатов Тўра Ахатович, Ўзбекистон
Республикаси Мудофаа вазирилик бў-
линмаси штаб бошлиғи.

— Валиудин Ноил Гайсаевич, Тош-
кент шаҳар Шайхонтоҳур тумани ички
ишлар бўлими участка инспектори (мар-
хум).

— Иброҳимов Жўрабек Муталович,
Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар
вазирлиги ички қўшинлар ҳарбий қисм
инструктори.

— Қосимов Тўлқин Йўлдошев, Ўз-
бекистон Республикаси Мудофаа вази-
рининг ўринбосари.

— Мирсоатов Имомали, Ўзбекистон
Республикаси Ички ишлар вазирилик
Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбоса-
ри.

— Муҳаммедов Рустам, Ўзбекистон
Республикаси Прокуратураси Прокурор-

тергов ходимлари малакасини ошириш
марказининг кафедра мудири.

— Тошматов Валижон Тошматович,
Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бош-
қармаси жиноят-қидирув бошқармаси
бошлиғи.

— Худойкулов Усмон Чинозович, Ўз-
бекистон Республикаси Бош прокурори-
нинг биринчи ўринбосари.

«ЖАСОРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН

— Аббосов Равшан Қодирович, На-
манган вилояти ички ишлар бошқармаси
соқчилар взводи милиционер (мархум).

— Абдуллаев Виктор Расулович,
Жиззах олий ҳарбий авиация билим
юрти бошлиғининг ўринбосари.

— Абдуллаев Умирбек Қадамович,
Хоразм вилояти Қўшқўпир тумани ички
ишлар бўлими жиноят қидирув бўлими-
нинг оператив вакили.

— Абдунабиев Маъруф Алимович,
Ўзбекистон Республикаси Миллий хавф-
сизлик хизмати ходими.

(Давоми 2-бетда).

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЖЎҚОРҒИ КЕНГЕСИ ҲАМДА

РЕСПУБЛИКА ВАЗИРЛАР КЕНГАШИНИНГ БАРЧА ЮРТДОШЛАРИМИЗГА

ТАШАККУРНОМАСИ

Азиз Ватандошлар!

Сизлар билан биргаликда Янги
1998 йилни фарзандларимиз, халқи-
миз хотирасида узоқ йиллар сақла-
ниб қоладиган даражада кутиб ол-
дик деб ҳисоблаймиз. Ушбу Ойла
йили дунёдаги барча мусулмонлар-
нинг муборак ойи, покляниш даври
бўлган Рамазон ойи билан бирга
остонамиздан ҳатлади.

Шаҳар ва туман марказларида,
мактаб ва болалар боғчаларида ва
бошқа жойларда безатилган арча-
лар атрофида байрам тантаналари-
да санъат ходимлари, ёш талантлар,
ҳаваскор санъаткорларимиз ўз санъ-
атларини намойиш қилишди.

Болаларимизга Президентимиз-
нинг анъанавий совғалари билан
биргаликда республика раҳбарлари
номидан Янги йил совғалари, эҳти-
ёжманд оилаларнинг фарзандлари-
га кийим-кечаклар улашилди. Биз-
лар «Катекс», «Элтекс», «Нукус ароқ
заводи» ҳиссадорлик жамиятлари,
«Қорақалпоқавтотўл» ассоциация-
си, Қорақалпоғистон Республикаси
нефть маҳсулотлари қорхонаси ва
бошқа юзлаб қорхоналар, савдо хо-
димлари байрамга ўзларининг мах-
сус совғаларини тайёрлашиб, ушбу
тадбирда фаол иштирок этганлик-
ларини алоҳида мамнуният билан
таъкидлаймиз.

Шунингдек, Нукус шаҳридаги ва
туман марказларидаги байрамларда

қорхоналар ва ташкилотлар, ишби-
лармонлар томонидан турли хил
хайрия тадбирлари ўтказилди. Ички
ишлар вазирилик бўлимлари ходим-
лари эса халқ оёйишталигини сақ-
лашда бекаму-қўст хизмат этишди.

Беш кун давомида ўтган байрам
сайлларининг мазмунли бўлишига
салмоқли ҳисса қўшган республика-
миз фуқароларига, туман, шаҳар,
қорхона, ташкилотлар раҳбарлари-
га, барчангизга чуқур миннатдорчи-
лик билдирамыз. Чунки совғанинг
катта-кичиги, баҳоси бўлмайди. Энг
асосийси, оилаларимиз гули, кела-
жагимиз бўлган фарзандларимизга
бироз бўлса ҳам диққат қаратиш,
уларнинг қувончу-шодлигини бирга
баҳам кўриш бизнинг ишимизнинг
ҳам ҳаётимизнинг ҳам асосий маз-
муни эканлигини унутмаслигимиз
лозим.

Республика Жўқорғи Кенгеси ҳам-
да Вазирлар Кенгаши Сизларнинг
ушбу меҳнатларингиз учун яна бир
бор миннатдорчилик билдириб, ке-
лажакда ҳам бундай эзгу ишлар да-
вом этаверади, дея қаттиқ ишонч
билдиради. Янги йилда оилаларин-
гизга омонлик, бахт-саодат ва мўл
ризқу-насиба тилаймиз.

Қорақалпоғистон Республикаси

Жўқорғи Кенгеси

Қорақалпоғистон Республикаси

Вазирлар Кенгаши

Нызамлылықты бекемлеўге бағышланды

Жақында Ўзбекстан Республикасы
Арал тәбиятты қорғау прокуратурасы,
Қарақалпақстан Республикасы ҳәм Хо-
резм ўәлаяты тәбиятты қорғауы қада-
ғалаушы уйымлары менен бирликте
муапықластырыушы мәжилис болып
өтті.

Мәжилиске районлық ҳәм қалалық
хәкимлердиң орынбасарлары, айырым
министрликлер, мәмлекетлик комитет-
лердиң, мәкемелердиң, шөлкемлердиң
басшылары, жергиликли басқаруы уй-
ымларының ҳәм жәмиетлик шөлкем-
лердиң ўәкиллери қатнасты.

Мәжилисте Қарақалпақстан Республи-
касы ҳәм Хорезм ўәлаяты аймағында
тәбиятты қорғау ҳақындағы нызамлар-
дың орынлануы барысы ҳәм нызам бу-
зыушылар менен гүрести күшейтиў
илажалары ҳақында Ўзбекстан Респуб-
ликасы Арал тәбиятты қорғау прокуроры,
әдиллик аға кеңесшиси С. Оразов бая-
нат жасады.

Баянат бойынша Қарақалпақстан Рес-
публикасы тәбиятты қорғау бойынша
мәмлекетлик комитетиниң баслығы М.
Ибрагимов, Хорезм ўәлаяты тәбиятты
қорғау бойынша мәмлекетлик комитети
баслығы Р. Тахиров, Қарақалпақстан
Республикасы тоғай бойынша мәмлекет-
лик комитети баслығы М. Ғаниев, Қара-
қалпақстан Республикасы Санитария—
эпидемиологиялық станциясы бас шы-
пакери М. Хайтбаев ҳәм Кеҗейли районы
хәкиминиң биринши орынбасары О. Са-
мановлар шығып сөйледи.

Мәжилиске Қарақалпақстан Республи-
касы Жўқарғы Кеңеси нызам шығаруы,
нызамлылық ҳәм ҳуқық төртиби мәселе-
лери бойынша комитет баслығы Ж. Са-
дықов, Агросанаат комплекс ҳәм эколо-
гия мәселелери бойынша комитет баслы-
ғы Д. Хожаниязовлар қатнасты ҳәм кең
түрде баянат жасады.

Мәжилисе Республика ҳәм ўәлаят ай-
мақларында тәбиятты қорғауға қара-
тылған нызамлылықты бекемлеў бағда-
рында тийисли қарар қабыл етті.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРИ
ҲАМДА МУДОФАА ВАЗИРЛИГИ, МИЛЛИЙ ҲАВФСИЗЛИК
ХИЗМАТИ, ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ, ФАВҚУЛОДДА
ВАЗИЯТЛАР ВАЗИРЛИГИ, ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИ
ВА ПРОКУРАТУРА ХОДИМЛАРИДАН БИР ГУРУҲИНИ
МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

— **Азарян Валерий Аветисович**, Ўзбекистон Республикаси прокуратураси тергов бошқармаси бошлигининг ўринбосари.

— **Азимов Рамат**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизматининг ходими.

— **Алюев Уттир Бақоевич**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ички қўшинлари ҳарбий қисми командири.

— **Асқаров Саҳадилло Акбарович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги дивизиони командири.

— **Очилов Баҳром Ҳамроқулович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги қўшилма командирининг ўринбосари.

— **Ғалипов Равил Дамилович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий-ҳаво кучлари авиация қисми катта штурмани.

— **Жўраев Умархон**, Наманган вилояти Ички ишлар бошқармаси оператив бўлимининг милиционери (марҳум).

— **Жўраев Алишер Абдуллажонович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими.

— **Зуев Юрий Аркадьевич**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими.

— **Иброҳимов Бахтиёр Хурсаналиевич**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими (марҳум).

— **Қодиров Ашраф Қадимович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими.

— **Қамбаров Александр Маърупович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бирлашма командири ўринбосари.

— **Қўзибеков Шукурбек Қобирович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бўлима командири.

— **Мамажонов Тоир Байрович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими.

— **Мўминов Муталибжон**, Андижон вилояти Фавқулодда вазиятлар бошқармаси бошлиғи.

— **Мозгов Евгений Анатольевич**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги қўшилмаси командирининг ўринбосари.

— **Нишонов Азимжон Абдумаликович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари ҳарбий хизматчиси.

— **Ражабов Зиёдулла Иброҳимович**, Ўзбекистон Республикаси Давлат қўмитаси Сурхондарё вилояти бошқармасининг катта инспектори.

— **Раҳимов Муроджон Мамажонович**, Андижон вилояти Шаҳрихон туман ички ишлар бўлими милиционери.

— **Раҳмоқулов Абдураҳмон Омонгелдиевич**, Тошкент вилояти Олмалик шаҳар ички ишлар бўлими милиционери.

— **Собиров Акбар Жаҳонқулович**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ички қўшинлари бўлини маси командирининг ўринбосари.

— **Садатов Николай Данилович**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Ички қўшинлар бошқармаси штаб бошлигининг ўринбосари.

— **Садиров Иброҳимжон Мамасолиевич**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ички қўшинлар ҳарбий қисми командири.

— **Сайдуллаев Бурхон Юсупович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари ҳарбий хизматчиси.

— **Сайфуллин Рафиқ Шомуллоевич**, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти директорининг ўринбосари.

— **Сафоев Азамат Қўзибоевич**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Ҳарбий—ҳаво кучлари бўлини маси командири.

— **Тиркашев Абдурашид Қурдашев**, Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур тумани ички ишлар бўлими милиционери.

— **Тўхтабоев Мирфозил Миралимович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бўлини маси командири.

— **Шарилов Обид Ғойибович**, Ангрен шаҳри фавқулодда вазиятлар бўлими бошлиғи.

— **Иўлдошев Нажмиддин Нурмаматович**, Наманган вилояти Ички ишлар бошқармаси бўлини масининг милиционери.

— **Юсупов Ином Иброҳимович**, Наманган шаҳар Ички ишлар бўлими жиноят—қидирув бўлими катта оператив вакили (марҳум).

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ
БИЛАН

— **Абдуллаев Бахтиёр Ҳабибович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бўлини маси старшинаси.

— **Аҳмедова Флёра Ҳабиброҳмоновна**, Тошкент шаҳар Ички ишлар Бош бошқармаси тиббиёт бўлимининг врачси.

— **Гончаров Владимир Олегович**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги бўлини маси командири.

— **Қобилов Ғайрат Мамараймович**, Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси жазо ижроси колониясининг муҳандиси.

— **Ўлжаева Юлдуз Насриддиновна**, Бухоро вилоят Қоровулбозор тумани прокурори.

— **Перевезнюк Олег Иванович**, Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги отряди бошлиғи.

— **Тешаев Тошпўлат**, Самарқанд вилоят Булунгур тумани прокурорининг ёрдамчиси.

— **Тўйчиев Баҳодир Маматалиевич**, Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги Марказий офицерлар уйи бошлиғи.

— **Чаплагин Виктор Павлович**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ички қўшинлари ҳарбий қисми меҳаниги.

— **Шомаҳмудова Гулчеҳра Абдураҳмоновна**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Моддий техника ва ҳарбий таъминот бошқармаси комбинатининг бригадири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ
ФАХРИЙ ЕРЛИҒИ БИЛАН

— **Завалина Тамара Андреевна**, Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси Тошкент шаҳар бошқармасининг бош инспектори.

— **Зуфаров Владимир Ғофурович**, Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги бош мутахассиси.

— **Исмоилов Илҳом Уктамович**, Сирдарё вилояти Шароф Рашидов тумани ички ишлар бўлими милиционери.

— **Карпов Леонид Михайлович**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги бошқармасининг оператив навбатчиси.

— **Қосимов Марс Мансурович**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Транспорт ички ишлар бошқармаси жиноят—қидирув бошқармаси бошлиғи.

— **Қўчаров Номозбек Қурбонович**, Сурхондарё вилоят Ички ишлар бошқармаси катта оператив вакили.

— **Назаров Обрўй**, Қашқадарё вилояти Касби тумани прокуратураси терговчиси.

— **Норматов Иброҳим Усканович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими.

— **Салимов Илҳом Нейматович**, Жиззах шаҳар ички ишлар бўлими бўлини масининг оператив вакили.

— **Салмонов Искандар Сиренович**, Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати ходими.

— **Тўхтабоев Рустам Асқарович**, Ўзбекистон Республикаси Президенти девони бош консультанти.

— **Ядвиршис Надежда Константиновна**, Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси бўлим прокурори.

ҚУНИДАГИЛАРГА ФАХРИЙ
УНВОНЛАР БЕРИЛСИН;
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА
ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ИҚТИСОДЧИ

— **Исҳоқхўжаев Шўҳрат Ғуломович**, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги бошқарма бошлигининг ўринбосари.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА
ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЮРИСТ

— **Ҳақимов Эгамбердига**, Ўзбекистон Республикаси Прокуратураси Прокурор-тергов ходимлари малакасини ошириш марказининг кафедра мудири.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА
ХИЗМАТ КЎРСАТГАН ЕШЛАР
МУРАББИЙСИ

— **Пустовалов Владимир Алексеевич**, Ўзбекистон Республикаси Президенти девони консультанти.

— **Ўзбекистон Республикаси Президентининг**
И. КАРИМОВ
Тошкент шаҳри, 1998 йил 13 январь.

АГАР МЕНДАН «МАНА ШУ БЕШ-ОЛТИ ЙИЛЛИК МУСТАҚИЛ
ҲАЕТИМИЗ БИЗЛАРГА НИМА БЕРДИ?» ДЕБ СУРАСАЛАР,
МЕН ОДАМЛАРИМИЗНИНГ МАЪНАВИЙ ҚИЕФАСИ
ЎЗГАРДИ, УЛАРИНИНГ МАЪНАВИЙ БОЙЛИГИ, МИЛЛИЙ
ОНГИ, СИЁСИЙ САВИЯСИ ҚУТАРИЛИШИГА ЭРИШДИК,
ДЕБ АЙТАРДИМ.

ИСЛОМ ҚАРИМОВ.

Республика жаңалығы

Иран Ислам Республикасы
елшиси Қарақалпақстанда

Жақында Иран Ислам Республикасының Өзбекстандағы айрықша хэм толық ҳуқықлы елшиси мырза Мухсин Покойин бир күнлик сапар менен Нөкиске келди.

Нөкис аэропортында жоқары дәрежелі мийманды Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси Баслығының орынбасары И. Қалмуратов хэм басқа да рәсмий жолдастар күтип алды.

Мырза Мухсин Покойинди Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесининг Баслығы Т. Камалов қабыл етти.

Қабыл етиў мәресиминде елши мырза республикамызға—Арал бойы аймағында жасаўшы халықтың жағдайлары менен танысып, емлеў мәкемелерине жәрдем ретинде дәридармақлар алып келгенин хэм Қарақалпақстанға еткен сапары жаңа жылдың дәслепки күнлерине, сондай-ақ қутлы Рамазан айына туўра келгенинен жүдә қуўанышлы екенин билдирди. Ол еки ел арасында саўда, транспорт, фармацевтика хэм басқа да тараўларда бирге ислесиў нийетиниң бар екенин билдирди.

Өз гезегинде республикамыз басшысы Т. Камалов елши мырза М. Покойинге хош келипсиз айтып, республикамыздың географиялық жайласыў орны, аўыл хэм суў хожалығында, қурылыс хэм санаат тараўларындағы реформалардың барысы, пайдалы жер асты қазылмаларының жағдайы, оларды өндириске енгизип, раўажланған мәмлекетлер менен қоспа кәрханалар дүзип, алынған дәражатларды республиканың гүллеп жайнаўына, халықтың абданшылығына жумсаў бойынша исленип атырған ийгиликли ислер жөнинде сөз етти. Сондай-ақ Т. Камалов елши мырзаның еки ел арасындағы саўда, транспорт, аўыл хожалығы хэм басқа да тараўлар бойынша бирге ислесиў нийетин толық қоллап-қуўатлауының билдирди.

Газ, нефть өндирисин жолға қойыўда хэм қайта ислеўде Иран инвестициясын, бай технологияларын тартыў бойынша өзиниң қанаатландыралы пикирин айтты.

Қабыллаўға Қарақалпақстан Республикасы Министрлер Кеңеси Баслығының орынбасары И. Қалмуратов қатнасты.

Усы күни Иран Ислам Республикасының Өзбекстандағы айрықша хэм толық ҳуқықлы елшиси мырза Мухсин Покойин хэм оның менен бирге келген делегация ағзалары республика «Бизнес—орайында» болып, ол жерде ибилерменлер хэм банк хызметиниң басшылары менен ушырасты.

Ушырасыўда Иран хэм Қарақалпақстан ибилерменлери арасында саўда-сатық жумысларын жанландырыў, қоспа кәрханалар ашыў, оларды кредитлер менен тәмийинлеў мәселелери сөз етилди.

Күнниң екинши ярымында мийманлар №1 республикалық туўыў-үйинде болып, оның жәмәәтине өзлери менен бирге инсаныйлық жәрдем ретинде алып келген дәридармақларды тапсырды.

Мийманлар «Катекс» тоқымашылық комбинатында, мрамор заводында болып олардың жумысы хэм шығарып атырған таяр өнимлери менен де танысты.

Сондай-ақ, елши мырза Хожелидеги «Миздагхан», «Назлымхан сулыў» тарийхый естеликлерин хэм басқа да дыққатқа сазаўар жерлерин барып көрди. Мырза Мухсин Покойинниң республикамызға сапары даўамында Министрлер Кеңеси Баслығының орынбасары И. Қалмуратов, Өзбекстан сыртқы ислер министрлиги Қарақалпақстан бөлиминиң баслығы Б. Базарбаев оның менен бирге болды.

(Қарақалпақстан мәлимлеме агентлиги).

ЖЫЛ ЖУЎМАҒЫ КӨРИЛДИ

Жақында Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасында 1997-жыл жуўмағы бойынша коллегия мәжилиси болып өтти.

Мәжилиске республика, қала хэм районлар прокуратурасының хызметкерлери қатнасты.

Мәжилисти Қарақалпақстан Республикасы Прокуроры III дәрежелі мәмлекетлик әдиллик кеңесшиси Ҳ. Халимов ашты хэм алып барды.

Күн тәртибиндеги мәселе бойынша Қарақалпақстан Республикасы прокурорының орынбасары әдиллик аға кеңесшиси М. Арзымбетов мәлимлеме жасады.

Бул бойынша Беруний районы прокуроры С. Жуманиязов, Әмиўдәрәя районы прокуроры Б. Кенжеев, Нөкис қалалық прокуроры А. Низанов, Шымбай районы прокуроры Ж. Сейтеков, Қоңырат районлар ара прокуроры Е. Қайыпбергенов, Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасының бөлим прокурорлары С. Юсупов, С. Имматов, Мойнақ районы прокуроры Б. Сейтимбетов, Қарақалпақстан Республикасы прокурорының орынбасары Д. Худайбергеновлар сөзге шығып өткен жылғы жетискенликлер менен бир қатарда орын алған айырым кемшиликлер ҳақында айтып өтти.

Мәжилиске Қарақалпақстан Республикасы Жоқарғы Кеңесининг бөлим баслығы А. Бахиев қатнасты хэм шығып сөйледи.

Мәжилис соңында Қарақалпақстан Республикасы прокуроры Ҳ. Халимов жуўмақлаў сөз сөйледи хэм үстимиздеги жылы ислениўи тийис болған жумыслар хэм ўазыйпалар белгиленип тийисли қарар қабыл етилди.

ЎАТАНДЫ ҚОРҒАҰ—ЭДИЎЛИ ЎАЗЫЙПАМЫЗ

ЎЗБЕКСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КОНСТИТУЦИЯСИНАН

Ўзбекистон Республикасини қорғау—Ўзбекистон Республикасынинг ҳар бир пуқарасынинг миннети. Пуқаралар нызам менен белгиленген тартипте эскерий ямаса альтернативалы хызметте болыўға миннетли.

* * *

Ўзбекистон Республикасы Қураллы Күшлери Ўзбекистон Республикасының мәмлекетлик суверинитетин ҳәм аймақлық пүтинлигин, өз халқының парахат турмысын ҳәм қәуипсизлигин қорғау ушын дүзиледи.

Қураллы Күшлердин дүзилиси ҳәм оны шөлкемлестириў нызам менен белгиленеди.

Табыслар тилеймен

Ана Уатанға хызмет етиў, оны қорғау ҳәр бир пуқараның миннетли ўазыйпасы. Жасы 18 ге толған ҳәр бир азамат Уатан хызметине—шақырылып белгиленген мүддетте хызмет етиўи керек. Уатанымыз қорықшысы болған әскерлер ҳәр тәрәп-леме уқыплы, билимли ҳәм физикалық жақтан шыныққан болыўи ти-йис. Армия қатарындағы ҳәр бир азамат Уатанын сүйиўге оны қор-ғаўға, ҳәр қандай қыйыншылықлар-ға шыдамлы болыўға тәрбияланады.

Өз Уатанын қорғаўдан бас тар-тып, хызмет ўазыйпасын таслап әс-керий бөлимлерден өз бетинше шы-ғып кеткен әскерлер нызам алдында жуўапкер болып есапланады.

Мине бүгин биз Уатан қорықшы-лары—Ўзбекистон Қураллы Күшле-риниң дүзилгенлигиниң 6 жыллық байрамын белгилеп отырмыз. Мен ғәрезсиз Республикамыздың тыныш-лығын қорғау жолында хызмет етип атырған барлық әскерлеримизди бул уллы байрам менен шын жү-ректен қутлықлап, олардың алдағы

жумысларында үлкен табыслар ти-леймен.

К. Д. ЕШИМБЕТОВ

Қарақалпақстан Республикасы Қорғаныў ислери бойынша басқар-масы баслығы, полковник.

ҲАҚИҚИЙ ДҮСТ ОРТТИРДИМ

Мен Қашқадарё вилояти, Қарши ту-ман мудофаа бўлимиға 1996 йил ноябрь ойида қақирлидим. Ватанға хызмет қи-лиш ҳәр бир аскар учун шарафли бурч-лигини билиб мен ҳам командирлар бер-ган вазифани, кун тартибига рийа қилиб ҳәр доим ҳарбий қонунларни муқаддас билиб хызмет қилайман. Менга берил-ган вэвод аскарларини ҳәр доим спорт билан шуғуллантириб ўргатиб командир-лар билан бирга ўрганамиз. Ҳарбий хызматнинг яхши томонлари бор. Бу ерда

ҳақиқий дүст орттирдим.

Командирларимиз бизларга ғамхўрлик қилади. Мудофаа вазирлиги томонидан ҳам кўп ёрдамлар берилаяпти. Ётоқхона ичида спорт билан шуғулланишга шаро-итлар бор. Бизлар шулардан тўлиқ фой-даланамиз. Бўш вақтимизда шахмат-шашка ўйнаб, кутубхонадан китоб олиб ўқиб яхши дам оламиз.

Ф. МИРЗОЕВ
сержант.

МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ

Ўлкамизда қадим замонлардан буён ёшу—қари ҳар—бир эркак ўзини юрт ҳимоячиси деб билган. Ватан шон—шав-кати ва мудофааси йўлида куч-ғайрати, ҳатто жонини ҳам аямаган. Она диёри-мизда бу анъаналар ҳозир ҳам изчил да-вом этмоқда, янгича руҳ ва мазмун би-лан бойиб бормоқда.

Ўзбекистон Республикаси Конститу-циясиниң 52-моддасида айтилган «Ҳар бир 18 ёшга тўлган Ўзбекистон фуқаро-си Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучларида муддатли ва муқобил ҳарбий хизматни ўташи—муқаддас бурчдир» Шунга амал қилиб ҳарбий хизматга ча-қирилган ёшларимиз Қуролли Кучлари-мизда ўз бурчини адо этмоқдалар. 1997 ўқув йилининг натижаларига таянган ҳолда ишонч билан айтиш мумкинки, қисмимиздаги шахсий таркибининг акса-рийат кўпчилиги зиммаларига юкланган вазифаларини шараф билан бажармоқда. Бу эса уларнинг республика раҳбарияти кўрсатаётган ғамхўрликларга жавоби-дир.

Муддатли хизмат ҳарбий хизматчининг хизмат жойини ўзбошимчалик билан таш-лаб кетиши ёки қисқа муддатга рухсат берилганда, бошқа хизмат жойига ўтқа-зилганда, хизмат сафаридан, отпускдан, ёки даволаш муассасидан узрли сабаб-ларсиз бир кеча-кундуздан ортиқ, лекин 10 кеча кундуздан кўп бўлмаган муддат давомида хизмат жойида ҳозир бўлмас-лиги, шундай қилмишлар учун интизомий жазо чораси қўлланилгандан кейин этил-ган бўлса—Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексиниң 287-моддаси бў-йича айбдор деб топилиб олти ойгача қамоқ ёки бир йилгача интизомий қисм-га юбориш билан жазоланади.

Бунақа ҳолларнинг учраб туришига сабаб фақат шу қилмишни қилишган ҳарбий хизматчиларгина, уларнинг тар-тиб-интизоминиң пастлиги, жавобгарли-гиниң йўқлигида.

Барча зарур нарсалар билан таъмин-ланган, ҳарбий хизматчилар ва уларнинг онла аъзоларига озиқ-овқат, тиббий ва савдо хизмати кўрсатиш етарли савияда ташкил этилган, Замоновий технология-лар асосида кенг истеъмол моллари ва ҳарбий анжомлар ишлаб чиқариш корхо-

ноларида ишлаб чиқарилган маҳсулот-лар билан ҳарбий қисмимиз тўла таъ-минланмоқда.

Озиқ-овқат ва ҳарбий анжомлар ма-саласида 100 фоиз қониқарли даражада таъминланган. Айрим озиқ-овқат махсу-лотларини Қорақалпоғистонимиз худ-дидан ўз вақтида олиб турамиз. Шу фарсатдан фойдаланиб бизни ҳар томон-лама таъминлаб турган озиқ-овқат кор-хоналаридаги ишчи—хизматчи ва раҳ-бариятига ўз миннатдорчилигимизни билдирамыз.

Байрам муносабати билан мен ўз но-мимдан ва барча ҳарбий қисмимиз шах-сий таркиби номидан Ўзбекистон Респуб-ликаси шахсий таркибини, уруш фаҳрий-ларини, ўзини Ватан ҳимоячиси деб билган барча юртдошларимизни 14 ян-варь—Ватан ҳимоячилари куни билан муборакбод этаман. Ватанимиз ҳимоя-чиларига тан—сиҳатлик, шарафли ва масъулиятли ишлариниңизда омадлар ти-лайман.

Б. ЮСУПОВ

Нукус гарнизони бошлиғиниң шахсий таркиб билан ишлаш бўйича ўринбосари, майор

МЭРТЛЕР ЎАТАНДЫ ҚОРҒАЙДЫ

Ўзбекистон Республикаси өзиниң Ғәрезсизлигин алғаннан кейин 14-ян-варь 1992-жылы бурынғы СССР ға қараслы барлық әскерий бөлимлер, техникалар, қурал-жарақлар, ҳәмде әскерий оқыў орынлары Ўзбекистон Республикасының қарамағына өтти. Сол күнди Ўзбекистон Республика-сының Олий Мажлиси Уатан Қор-ғаўшылар күни деп белгилеўге қа-рар етти. Мине соннан берли усы сәне Уатан қорғаўшыларының бай-рамы ретинде белгиленип киятыр.

Ўзбекистон Республикасының Қу-раллы Күшлери аңсатлық пенен дү-зилген жоқ. Халықтың арасында бул мәселе кеңнен додаланып болынған-нан кейин ғана Конституция тийка-рында нызамлар шығарыла басла-ды. Олардың бириншиси «Улыўма халықлық әскерий ўазыйпа» ҳәм де «Әскерий хызмет ҳаққында» ғы ҳәм «Альтернативалық хызмет ҳақ-қында» Нызамлар еди. Кейин ала «Қорғаныў ҳаққында» Нызамда жү-зеге шықты. Усы нызамлар тийка-рында Қураллы Күшлеримиз өзиниң

өмир жолын баслады. Биринши күн-лери көпшилик қыйыншылықлар ушырасты. Себеби бурынғы аўқам-ның ыдыраўы менен көпшилик әс-керий қәнигелер өз еллерине кетиў-ге мәжбүр болды. Усыған байла-ныслы әскерий қәнигелер жетиспе-ди. Сол запастағы офицерлер хыз-метке шақырылып, олар әскерий бө-лимлерге жиберилди. Өткен дәуир ишинде қәнигелер таярлаў ушын Россия, Украина қалаларындағы әс-керий оқыў орынларында жаслары-мыз билим алатуғын еди. Енди бол-са Ўзбекистон Республикасында әс-керий маман қәнигелер республика-мыздағы ҳәр түрли әскерий оқыў орынларында таярланады.

Хәзирги күнлери Ўзбекистон Рес-публикасы Қураллы Күшлери, қур-ғақ жерде ҳәрекет етиўши күшлер, ҳаўадан болған ҳужимге қарсы күш-лер, әскерий ҳаўа күшлери болып бөлинеди.

Бүгинги күнде Ўзбекистон Рес-публикасы Қураллы Күшлериниң

қурамында ҳәр түрли миллеттин ўакиллери хызмет етпекте. Олардың арасында Қарақалпақстан Респуб-ликасының азамат жигитлери де бар. Әскерий хызметин өтеп атыр-ған бизиң жигитлеримиздиң коман-дирлериниң көпшилигинен жақсы хызмет етип жүргенлиги ҳаққында хош хабарлар келмекте.

Жасларымызды, ҳәр бир шаңарақ-тан, бала-бақшадан, мектептен бас-лап тәрбиялап жетистирмесек онда олардан ертеңги келешеге уллы мәмлекетти қорғайтуғын жаўынгер-лер шығарыў қыйын болады. Бул мәселелер Нөкис қаласы көлеминде 2-3 жылдан берли ҳәкимияттын ак-тивлеринде қаралып киятыр. Мек-тептердеги муғаллимлер жәмәәти тәрәпинен Уатанды қорғау исине та-ярлық күшейтилмекте. Өткен жыл-лары республикамызда әскерий оқыў орынларына тек ғана 3-4 жигит ки-рип оқып атырған болса, 1997-жылы 28 жас усындай оқыў орынларына кирип бизди қуўанышқа бөледі. Соның ишинде Нөкис қаласынан М.

Дәўлетмуратов, А. Абдикеев ҳәм тағы басқаларды мысал етсек бола-ды.

Нөкис қалалық қорғаныў ислери бөлимиде ҳәкимият, қалалық халық билимлендириў бөлими ҳәм қала-лық ден саўлықты сақлаў бөлими менен бирликте Уатанды қорғаўға жиберилетуғын жасларымызды ҳәр тәрәпке үйренип Қураллы Күш-лер қатарына ден саўлығы бекем, халқымыздың тынышлығын, бахтын, қорғаўда аянбайтуғын жасларды жи-бериўде таярлық ислери кеўилдеги-дей алып барылмақта.

Жуўмақлап айтарым республика-мыздың барлық халқын алдымызда-ғы киятырған Уатан қорғаўшылар күни менен қутлықлайман ҳәм олар-дың шаңарағына бахыт, ошақ басы-на аманлық Уатанды қорғайтуғын азаматларды тәрбиялаўда үлкен табыслар тилеймен.

К. АЙМУХАМЕДОВ

Нөкис қаласының қорғаныў исле-ри бойынша баслығы.

ЎАТАНИМЫЗ ПАРАХАТШЫЛИҒИ ЖОЛЫНДА

Ғарезсиз Ўзбекистанимиз Армияси — Мамлекетимиздин парохатшылиғы, халқымыз тынышлығының сақшысы болып есапланады.

Ўатан қорғаушыларына деген құрмет барлық уақытта биринши орында турады.

Биз белгилеп атырған байрам, бул—таза жылдағы ең биринши байрам болып отыр. Бул байрам тек ғана әскерий кийим кийген адамлардың емес, ал елимиздин барлық азаматларының байрамы десек қетелеспеймиз.

Шанарақларымызда —ағасы ямаса иниси яки әкеси өз ўатаны алдындағы перзентлик ўазыйпаларын өтеп келген шығар. Мине сол ушын да бул ағаларымыз бенен инилеримиз, әкелеримиз бенен аталарымыз байрамы.

Мен бүгинги байрам менен барлық ўатанымыз қорғаушыларын қутлықлап, оларға беккем ден—саўлық, ўатанымыз парохатшылығы жолында алып барып атырған хызметлеринде үлкен табыс, күш жигер, бахыт тилеймен.

Б. ҒАФУРОВ

Нөкис гарнизоны баслығы.

Сүүретте: Ж. Яхшибаев өз досларына санын оқып бермекте.

«Адам хәм Нызам» газетасының жаңа Сүүретлерди түсирген; П. МАТЖАНОВ.

ОНА ВАТАНГА ХИЗМАТ ҚИЛИБ

Мен сержант Ерқин Рүзиев 1996 йили 7 ноябрь кунин Қамашин район ҳарбий комиссариатига чақирилдим.

Ҳарбий хизматга келган ҳар бир инсон ўз Она Ватанимизнинг садоқатли қуриғисин бўлиши керак. Мен н ҳозиргача взвод командирининг ўринбосари бўлиб кел-

моқдаман. Взвод командиримиз кўп нарсани ўргатмоқда. Хизматимизга бир йилдан ошиб қолди. Ўз она ватанига юракдан хизмат қилиб кийинчиликка бардош бермоғи керак.

Е. РҮЗИЕВ
сержант.

ОМАД ЁР БҮЛСИН

Мен Самарқанд вилояти Нуробод тумани Мудофаа ишлар бўлимидан Ўзбекистон Республикаси Қурулли Кучларида ҳарбий хизматга 1997 йил апрель ойида чақирилдим ва ҳарбий хизматни Нукус гарнизоини ҳарбий қисмида бошладим. Мана шу ортда қолган 1997 йил мен учун катта ҳаёт мактаби бўлди десам муболага бўлмайди. Шу вақт ичида жисмонон чиникдим, дўстларим сафияна бир баробарига кўпайди. Ота—онадан узоқда уларнинг меҳри ва қадрини тушиниб етдим.

Бу ерда ҳарбий хизматни ўташ учун ҳамма шарт—шароитлар яратилган. Командирларнинг берган топшириқ ва вазифаларини сидқидилдан ва ўз вақтида бажариш, она ватанимиз тинчлиги йўлида мен билан бир софта турган дўстларимнинг Конституциявий бурчи деб биламан.

Бизда дам олиш ва байрам кунлари жуда қизиқарли ўтади. Аскарлар клубида концерт дастурлари ҳар хил кинолар қўйилади. Қизиқарли спорт мусобақалари ўтказилиб туради.

Шу фурсатдан фойдаланиб мен ва мен каби софда бутун Ўзбекистон Республикаси Қурулли Кучларида Ватанимиз истиқболи, тинчлиги ва фаровонлиги йўлида хизмат қилаётган барча қурулдош дўстларимни ҳамда ҳарбий соҳанинг сирасорларини қўнт билан ўргатаётган офицер ва прапорщикларни Ватан ҳимоячилари кунин байрами билан чин қалбимдан муборакбод этаман, уларга тан—сиҳатлик, келгуси ишларида омад ва зафарлар ҳамийна ёр бўлсин.

Жамол ЯХШИБОВ
Оддий аскар.

Ең баслысы—ҳақыйқатлық

Буннан бир қанша жыл алдын қорқыншылы апат қала турғынларын шоршытып жиберди. Бул ўақия адамларды, өлимди талай гезлестирип жүрген оператив топар хызметкерлерин және бир мәрте тәсийин қалдырды.

Өмирдин шийрин гезлерин басынан кеширип атырған, қаладағы абыройлы мәкемелердин бирини хызметкери өлтирилди. Жынайтшылар оны аяўсыз өлтирип, бахытсыз жапакешти, жәбирлениўшини қансыратып асфальт төселген жолда қалдырып кеткен. Өзлери қараңғылыққа сүнгип изин жасырған. Бирақ олар изин жойып кете алмады. Бир қанша сааттан соң қаладағы үйлердин биринде өзлери ислеген жынайтларын талқылап атырғанда қырағы орган хызметкерлери тәрәпинен қолға алынды.

Халық жарамаслардың жазасын беріўди талап етти. Усы ис үстинде үлкен тартыс келип шықты. Жоқарғы суд залы қатнасыўшылар шаўқымы астында қалды. Суд та басланды. Бир неше күн даўамында жарамас, қанқорлар жынайтқа қалай таярлық көргенлиги, қалайынша барлығы тез болып өтти, барлығы ақырына шекем қалдырмастан тынланған суд мәжилиси узақ созылды. Суд соңында судья Гүлнара Базарбаева ҳүкимди оқып еситтирди. Инсан өмирине қастыянлық ислегенлер жоқары жазаға, ал достысының ўәдесине сатылып жынайтшыларға жәрдем берген екеўин еркинен айырыўға ҳүким шығарылды. Жынайтшы суд ҳүкимин тыңлап өзине енди ҳеш қашан адамлар тәрәпинен де, нызам тәрәпинен де кеширим берилмейтуғынын анық түсинди.

Жоқары класс юристи, судья Гүлнара Базарбаева Республикамыздағы ең күшли ҳаял-хуқық қорғаўшы есапланады. Ол еле жас болыўына қарамастан үлкен ис тәжирийбеге ийе, қыйын-қыстаў, базада қәўипли, бирақ ҳәммемизге керек кәсип ийеси.

— Гүлнара Жуманазаровна, сиз Ўзбекстандағы бирден-бир жоқарғы судтың жынайы ислер бойынша коллегияны басқаратуғын юрист ҳа-

ялсыз. Айтыңызшы, сиз қалайынша юристпруденцияға келдиңиз?

— Мениң кәсип таңлаўым ойламағанда болған ис емес. Бала гезлеримде-ақ үлкейгенде ким болатуғынымды билдим. Нөкис Мәмлекетлик Университетиниң тарийх—география факультетинен хуқықтаныў бөлиминиң ашылыўы мениң тәғдиримди шешти. Үйден алсылап кетпей-ақ әрманларыма жетиў мүмкиншилиги туўды. НМУ питкерип байланыс техникумында сабақ оқыттым. Бирақ арадан бир-еки ай өтпей-ақ өндиристе тәжирийбе топлаў кереклигин түсиндим. Бул ойларым Әдиллик министрлигинде ислегенимде иске асты. Кейин ала азғана ўақыт Нөкис қалалық судында иследим. 1989-жылдан баслап Жоқарғы судта, ал 1995-жылдан баслап жынайы ислер бойынша коллегияның баслығы болып бекитилдим.

— Сиз басшылық ететуғын коллегия жүдә қыйын ислерди қарайды. Булар мәмлекетке, жеке адамға қарсы жүдә аўыр жынайтлар, соның менен бирге көп муғдардағы мүлклерди урлаў хәм тағы басқалар. Барлық ўақытта әдил ҳүким шығарыў аңсатлық пенен бола ма?

— Соңғы ҳүкимди шығарыў жүдә қыйын. Себеби бул ўақытта ҳүким адамның тәғдири, ал гейде пүткил өмирин де шешип кетеди. Азатлық—бул адамлардағы ең зәрүр нәрсе. Өлимге ҳүким оқығанда көп ўақытқа дейин өзиңе келиў қыйын. Бирақ нызам сол ушын да нызам, оны бузбаў, сызып қойған жолдан шығып кетпей керек. Егер жынайтқа, әсиресе аўыр қан төгиспеге қол урды ма, оның жазасын да тартыўы тийис. Өйткени ол тек жәбирлениўшиге ғана емес, оның хожалығына, жәмийетке қылапы ис қылды. Исленген жынайт ҳәммеге тәсир жасап, оларды бахытсыз етеди. Демек адамлар тыныш турмыс кешириўге, нызам менен қорғалатуғынын түсиниўи шәрт. Ҳақыйқатшылық баслы нызам, сол ушын ҳәмме ўақыт ҳақыйқатшылық жеңип шығады.

БИЗИҢ СӘУБЕТ

— Сиз өзиңиздин биринши исинизди еслей аласыз ба?

— Күйеўи күнделикли ишип, ҳаялын урады екен. Ол көп ўақыт шыдайды, жөнлесип кетер деп ойлайды. Ақыр соңында адамгершиликтен журдай болған күйеўи ҳаялына пышақ урыўға дейин барады. Суд жеңиллик беретуғын себеплерди есапқа алып, бахытсыз күйеўди бир неше жыл еркинен айырыўға ҳүким шығарды. Буннан берли онлаған жылға жақын ўақыт өтти. Бирақ олардың жүзи елеге дейин көз алдымда. Жасаған қөшеси жанынан өтип баратырып оларды еркисиз ойлайман.

— Гүлнара Жуманазаровна, судтың қайсы тәрәплери ең керекли деп ойлайсыз?

Мениңше хуқық қорғаў уйымларында ўатан ушын жанын беріўге таяр юридикалық қәнийгеликке ийе адамлар ислеўи керек. Өйткени, тек ўатанына, халқына берилген адам ғана ҳақыйқатшылық ушын гүрседди. Хуқық хызметкерлери турақлы, ҳақыйқатшыл, барлық ўақта өзин биротала усы иске арнап, жынайтшылар менен аяўсыз гүрес жүргизетуғын болыў керек. Мениң ойымша сол тәрәплери хуқық хызметкерлеринде болыўы шәрт.

— Инсан алдына қандай да бир ўазыйпа қоймай жасай алмайды. Сизин алдыңызға қойған, кеўлиңизге түйген ойларыңыз не?

— Мен биринши орында ҳақыйқатлық, өзине талап қоятуғын хожалықта көмалға келдим. Әкем бала гезимизде-ақ бизлерге бир нәрсе илейтуғын болсаңыз тек өзиңиз ҳақында емес, ал биринши нәубетте басқалар сизин исинизди қалай қабыллайды, турарлық нәрсе екен—деп қоллап-қуўатлай ма? әне сол тәрәплерин есапқа алың дейтуғын еди.

Ата-анамыз адамларға исенимли бол, оларды қандай болса сондай қабылла, ҳеш қашан оларға жаманлық ислеме деп түсиндирди яки

жақсылық ислеген адам ғана емес, адамға жаманлықты рәўа көрмеген инсан да мақтаўға турарлық.

— Сизин жумысыңыз аңсат жумыслардан емес. Айтыңызшы, дем алыўға ўақыт бола ма?

— Билесиз бе, егер күн аўыр болса үйге шаршап, кеўил хошым болмай келгенимде қызларым Нигара хәм Наргиза мениң кеўлимди көтерип жибереди. Мен ерип кетип қайтадан бурынғыдай болып күлимсиреп сала беремен. Ана болыў сондай қуўанышлы. Ата-анам, жақын-жуўықларым мениң ең қымбатлы, мени таңландыратуғын ең қадирли инсанлар.

— Сиз қалай ойлайсыз? Егер халық хуқықый мәдениатын асырса жынайтшылық кемейген болар ма еди?

— Әлбетте, көбинесе жынайт нызам билмеген адамлар тәрәпинен исленеди. Мен ең аўыр жынайтлар туўралы айтып отырғаным жоқ. Алдаў, таўламашылық, адам өмирине қастыяншылық ислеў булардың барлығы дүнья жыйнаў, кери жол менен байлық топлаў жолында исленеди. Солайда барлық жасырын нәрсе қашан болмасын ашылады. Сонда адам мәмлекетке, жәмийетке зыян берип қоймай, өз өмирин де заялаганы мәлим болады. Ҳазирги хуқықый мәдениат баслы орында турады. Халықтың хуқықый санасын раўажландырыў, пуқаралардың юридикалық саўатын, хуқықый мәдениатты асырыў, нызамға сүйениў хуқықый демократиялық мәмлекеттиң мәниси хәм мазмунын қурайды. Бул ис бойынша Әдиллик, Ишки ислер министрликлери, Республика прокуратурасы, Жоқарғы суд хәм бизинг коллегиямыз тәрәпинен үлкен жумыслар исленип атыр.

Ўақыт өтиўи менен жоқары хуқықый мәдениат ҳар бир пуқараның, мәмлекеттиң күнделикли өмирининг бир бөлиминне айланды. Мәмлекетимизде ҳәмме өз хуқық хәм ўазыйпаларын биледи деп ойлайман.

Сәўбетлескен; А. АМИНОВА.

ХУҚЫҚЫЙ БИЛИМ ХАЛЫҚҚА

ХУҚЫҚЫЙ МӘДЕНИЯТТЫ КӨТЕРИҮ ЖОЛЫНДА

Елимизде ҳуқықый мәмлекет қуруу, халқымыздың хуқықый мәдениетін көтеріу бойынша көлемли жұмыслар алып барылмақта. Әсиресе Өзбекстан Республикасы Олий Мажлиси тәрепинен 1997 жыл 29-августта «Жәмийетте хуқықый мәдениетти жетилистириудин миллий бағдарламасы ҳаққында» қарар қабыл етилиуи менен бул бағдардағы жұмыслар тереңлей түсти. Бизин арнаулы хабаршымыз П. Хабибуллаев усы қарар жөнинде Қарақалпақстан Республикасы Ишки ислер министрлигинин жеке қурам менен ислесиу хызметинин инспекторы, милиция старшинасы Әжинияз Бердимуратов пенен ушырасып бир қанша сорауларға жууап алған еди.

Әжинияз, егер мүмкин болса, аты аталған қарар хәм халықтың хуқықый мәдениетин көтеріудин әхмийети ҳаққында газета оқыушыларына кеңирек түсиник берсеңиз?

Жақында Қарақалпақстан Республикасы Ишки ислер министрлигинин жынаят қыдыруу басқармасының екнши бөлимшесинде болып, усы бөлимнин баслығы, милиция подполковниги Еркин Дәулетович Раджапов пенен сәубетлес-тик.

— Еркин Дәулетович, Жынаят қыдыруу басқармасы хызметкерлеринин жынаятшылыққа қарсы әмелге асырып атырған жұмыслары, жүз берип атырған урлық, тонаушылық, басқыншылық қуасаған жынаятларды ашыу бойынша өткен жылғы исленген жұмыслары ҳаққында айтып берсеңиз?

— Қарақалпақстан Республикасы Ишки ислер министрлиги жынаят қыдыруу басқармасы хәм оның төменги бөлимлери, топарлары тәрепинен 1997-жылы Республика аймағында жынаят қыдыруу тарауы бойынша жынаятшылықтың, соның ишинде мүлклерге байланыслы жынаятларды ашыу хәм оның алдын алыу бойынша бир қанша шөлкемлестириушилик, әмелий илажлар исленди. Ишки ислер министрлигинин буйрықларынның, көрсетпелеринин талапларына, ис режелерине тийкарланып профилактылық, оперативлик жұмыслар әмелге асырылды.

Өткен жылы мүлке байланыслы жынаятларға қарсы гүрести күшейтиуде хәм күнделикли жұмысларда қолланыу үшін жыллық дәстүр исленип қалалық, районлық Ишки ислер бөлимлерине жиберилди. Сондай-ақ республикамыз қала хәм районларында «Түн», «Тазалау», «Комплекс», атлы операциялар шөлкемлестирилди. Бул ислер әлбетте өз нәтийжелерин берди. 1997-жыл дауаында Республика аймағында жүз берген жынаятлар 1996-жыл менен салыстырганда 2,6 пайызға кемейди. Олардың өз уақытында ашылыуы 1,3 пайызға жақсыланды. Деген менен тилекке қарсы мүлклик жынаятлар 9,8 пайыз өсимге ийе болды. Олардың басым көпшилигин уй хайуанларын урлау, жеке пуқаралардың хәм мәмлекетлик мүлклерди урлау болып есапланады.

Хәр қандай рауажланған елдин тийкарында экономикалық реформалардың нәтийжелилиги жатады. Экономикалық реформаны бояса демократиялық хәм хуқықый мәмлекетлер ғана әмелге асырады. Себеби елде қаншелли нызамның үстемлиги орнап, жәмийеттин хәр бир ағзасының хуқықый миннетлери хәм уазыйпаларын қаншелли жақсы билген сайын, оның рауажланыуы да соншелли тез болады. Сонлықтан хуқықый мәмлекет қурууға бағдар алған елимиз парламенти тәрепинен қабыл етилген қарар халқымыз турмысында үлкен әхмийетке ийе. Усы қарар тийкарында жәмийетте хуқықый мәдениетти беккемлеу бойынша миллий дәстүр исленип шығылып, хәзирги уақытта барлық министрликлер, ведомстволар, оқыу орынлары тәрепинен орынлау үшін басшылыққа алынды. Мәселен, Өзбекстан Республикасы Министрлер Кабинети тәрепинен хуқықый мәдениетти беккемлеу бойынша миллий дәстүрди турмысқа асырууға арналған илажлар режеси исленип шығылды хәм тастыйықланды. Юридикалық оқыу орынларының материаллық— техникалық хәм қаржы базасын беккемлеу, юридикалық әдебиетларды басып шығарууға мәмлекет тәрепинен қоллап-қууатлау шаралары көрилди.

Халқымыздың хуқықый мәдениетин көтеріу көп муғдарда қәнигели кадрларды талап етеди. Минне бул бағдарда қандай жұмыслар қолға алынып атыр?

Юрист кадрларды таярлау, қайта таярлау хәм олардың билимин жетилистириуге айрықша дыққат ауда-

рылмақта. Нызам хужжетлери әдетте баспа сөзде жәрияланыу менен шекленип қалар еди. Енди хәр бир нызам хужжетлерин пуқараларға, жергиликли басқаруу уйымларына хәм басқа да мәкеме, кәрханаларға өз уақытында жеткерип беріу мәмлекет тәрепинен қадағалау астына алынбақта.

Хуқықый тәрбияны мектеп жасынан баслау керек деген пикирге си-зиң көз—қарасыңыз қалай?

Қарарда Халық Билимлендириу Министрлиги шақаплары алдына да үлкен уазыйпалар жүкленген. Атап айтқанда жоқары хәм орта арнаулы оқыу орынлары, лицейлер, колледжлер, мектептер ушын оқыу программалары ислеп шығылмақта. Оқыу орынларында Әдиллик, прокуратура, ишки ислер уйымлары хызметкерлери, қәнигелери қатнасында оқыу сабақларын өткеріу нәзерде тутылып атыр.

Хәзирги күнде хуқық қорғау уйымлары, Билимлендириу Министрлиги, «КАМОЛОТ» қоры менен бирликте мектеп оқыушылары арасында «Сиз нызамды билесиз бе?» көрик таңлауы өткерилмекте.

Быйылғы жылдан баслап, юридик пәнлерди тестлер хәм мәмлекетлик имтиханлар дизимине киргизіу қолға алынбақта. Юридик оқыу орынларымызға шет елдеги белгили оқыу орайлары, хуқықтаныу тарауындағы алымлар менен тиккелей байланыс жасауға мүмкиншилик жаратылмақта.

Сондай-ақ қарар тийкарында илимий, илимий массалық хәм юридикалық мағлұматнама әдебиетлар шығаруыды көбейтиу нәзерде туты-

лып атыр. Усы мақсетте Әдиллик, Халық Билимлендириу Министрлиги хәм басқа да мәпдар шөлкемлеринин уәкиллери қатнасында редакциялық баспа ислери бойынша реже дүзилди.

Жергиликли ҳәкимият уйымлары нызамның орынланыуын шөлкемлестириуши хәм қадағалаушы тийкарында уйым саналады. Қарар тийкарында олардың алдына қандай уазыйпалар жүкленген?

Жергиликли мәмлекет ҳәкимияты уйымлары қабыллап атырған хужжетлеринин елимиздин конституциясы хәм хәрекеттеги нызамларына сай болыуға жетерли итибар берип келмекте. Қабыл етилген қарар тийкары халықтың кең қатламын әхмийетли қарарларды қабыллауға көплек тартыу, нәзерде тутылған қарарды орынлауда хәм нызам талапларын түсиндириуде ғалаба хабар қураалларының да орны өз алдына. Қарар олардан хуқықый мәдениетти беккемлеуге қаратылған жаңа еситтириулер хәм мақалалар дөретіуди, тәсиршенлигин арттыруыды талап етеди.

Сондай-ақ қарарда илимий мәкемелер алдына хуқықый тәрбия бойынша илимий изертлеулерди рауажландыруу, суд уйымларына суд процесслеринин тәрбиялық әхмийетлерине көбирек итибар беріу, жәмийетлик бирлеспелерге хуқықый тәрбияның түрли формаларынан нәтийжели пайдаланыу усыныс етилди.

П. ХАБИБУЛЛАЕВ.

Мениң милициям—мени қорғайды

ЖЫНАЯТШЫЛЫҚТЫҢ АЗАЙЫҰЫНА ЕРИСЕМИЗ

Мәмлекетлик мүлклерди жынаятшылардан қорғауда Қарақалпақстан Республикасы Ишки ислер министрлигинин қорғау бөлими менен бирге бир қанша жұмыслар алып барылып атыр. Бірақ елимиз экономикасының ауырласыуына байланыслы мәмлекетлик объектлерди қорғауды тексеріу төмен дәрежеде болып атыр хәм сол объектлердин айырымларында урлықлар жүз бермекте.

Мүлклик жынаятлардың ишинде басқыншылық, тонаушылық жынаятларын анализлегенимизде бул жынаятлар 1992-жылдан хәзирги дәуирге дейин жылдан—жылға кемейгенин көремиз. Тонаушылықтың түри болған «жулып қашыу» жынаяты көбинесе күннің сууық хәм қараңғы уақытлары яғни таңғы саат 6 дан 9 ға шөкем кешки саат 17 ден 22 ге шөкемги аралықта исленген, яғни жұмысқа баратырған хәм жұмыстан киятырған пуқаралардың бас кийимин, сумкаларын, қулағындағы хәм мойнындағы қымбат бағалы тағыншақларын алып қашыу жолы менен исленгенлиги анықланды. Кейинги еки жыл ишинде Республикамызда жүз берген басқыншылық жынаяттың дерлик хөммесин ашыуға еристик.

Бул жынаятларды ислеген жынаятшылар оқ атыу қураалларынан, сууық қураалардан хәм нықаптардан пайдаланғанлығы анықланды. Республикамыздың Нөкис, Хожели, Тақыятас қаласы хәм Шымбай районларында бул жынаятлардың жүз беріу дәрежеси көбирек.

Мүлклик жынаятларға байланыслы жынаят ислеп усланған пуқаралар ҳаққында мысаллар келтирип өтсеңиз?

Жынаят қыдыруу басқармасының оператив хызметкерлери хәм Шымбай районы Ишки ислер бөлиминин хызметкерлери менен бирликте өткерилген оператив тексеріу нәтийжесинде Шымбай

қаласында бир неше мәрте басқыншылық пенен шұғылланып жүрген пуқаралар М. Нурниязов, А. Орынбаев, И. Абдиқадиров П. Бекбергеновлар қолға алынды. Тергеу уақытында олардың Шымбай қаласында түнгі уақытлары сууық қурааллардан хәм нықаптардан пайдаланып пуқаралардың үйлерине бастырып кирип, олардан пул, қымбат бағалы затларды талап еткенлиги анықланды. Өткен жылы суд тәрепинен А. Орақбаевқа 14 жыл, ал қалғанларына 13 жылдан қатты режимдеги қамақ жазасы белгиленди.

Буннан басқа да 1997-жылдың июль, август айларында Беруний районы аймағында пуқаралардың малларын урлау фактлери жүде көбейип кетти. Атап айтқанда, 22-июльден 23-июльге өтер түнде белгисиз адамлар тәрепинен Беруний районы Найман колхозы аймағында сегіз бас қара мал урланған. 23-августтан 24-августқа өтер түни Улугбек колхозы 2—бригада аймағында тоғыз бас қара мал, ал 26—27—август күни Улугбек колхозы 3—бригада аймағынан он бас қара мал, урланған. Оператив қыдыруу нәтийжесинде Беруний районы Мақтымқулы колхозында жасаушы Елликқала районындағы «Эл-текс» комбинатының экспедиторы М. Утеков басшылығындағы тоғыз адамнан ибарат шөлкемлескен топар қолға алынды. Оларға қарсы жынайы ис қозғатылып, суд тәрепинен 9 жылдан 16 жылға шөкем еркинен айырыу жазасы белгиленди.

Бундай жынаятлардың алдын алыу, оларды болдырмау бойынша қандай жұмыслар ислениу керек деп ойлайсыз?

Әлбетте, қайсы бир жынаят та хуқықый инсан ушын жат нәрсе. Сонлықтан да жынаятты болдырмау, олардың алдын алыу жәмийетимиздин хәр бир пуқарасының баслы уазыйпасы болып қалуы тийис. Хәзирги уақытта биз

ауыл ақсақаллары хәм турғынлары менен ауыл арасында бир қанша жұмыслар алып барып атырмыз. Республика аймағында оператив жағдайды турақластыруу, Өзбекстан Республикасы Ишки ислер министрлигинин көрсетпелерине тийкарланып басқыншылыққа хәм адам тонаушылыққа қарсы гүресіу, бул жынаятларды болдырмау илажларын ислеп шығу, болған жынаятларды өз уақытында ашыу мақсетинде қала хәм районлық ишки ислер бөлимлерине жәрдем көрсетіу ушын жынаят қыдыруу, тергеу, жынаяттың алдын алыу хәм эксперт—криминалист бөлимлеринин хызметкерлери менен бирликте Қарақалпақстан Республикасы Ишки ислер министрлигинин буйрығына тийкарланып 1997 жыл 5-январда «Оператив тергеу» топары дүзилди бекитилди.

Буннан басқа «Түн», «Тазалау», «Рецидив», «Розыск», «Приманки», операцияларының ис режелери ислеп шығылып, қала хәм районлық ишки ислер бөлимлерине жиберилди хәм бул әмелге асырылды. Оператив көрсеткишлери төмен болған қалалық хәм районлық Ишки ислер бөлимлеринде басқармамыз хызметкерлери хызмет сапарында болып, әмелий жәрдемлер көрсетти. Тексеріу жұмыслары бойынша хәр айда оператив жыйналыстар өткерилип барылмақта. Бул жұмыслар өз нәтийжелерин берип атыр. Алдағы уақытлары да усындай операцияларды жийи-жийи өткерип, өз уақытында тийисли шаралар көрилип барылса жынаятшылықтың азайыуына ери-се беремиз деп ойлайман.

— Рахмет. Халқымыздың тынышлығын сақтау, жынаятшылыққа қарсы гүресіу, оларды болдырмау, алдын алыудай әдиули уазыйпаларыңызды атқаруы-да сизге табыслар тилеп қаламыз.

Сәубетлескен журналист
А. АНЫМБЕТОВА.

Енди ғана он үш жасқа толған қаршай нәресте өте кеткен жауыздық, реңим-сизлик нәтижесінде жақты дүнианы тәрк етті. Бул ұақыя 1996-жылдың 29-июли күні жүз берген еді. Усы күн Гүлнисаның ата-анасы, жақын-жууықтары ушын ең қайғылы күн болып қалды.

Сапар мәс халында Нөкис қаласының турғыны Асқар Мамановтың үйіне урлық исеу нийетінде барып, бұған тосқындық еткен Гүлнисаны күшлеп, зорлап жынысый қатнас ислеген. Ертеңгі күні айыбы ашылып нызам алдында жууап беріуге ұақыт келетугынын сезген қанхор оны бір неше рет пышақлап өлтирген. Ең ауыр жынаятқа қол урғанын түсинген айыпкер изин жабыу нийетінде үйди тонап болып өртеп қашып кеткен.

Жәмийетимиздің ертеңгі азаматтары, келешек әуладларымыз болған нәрестелердің өмири пул менен өлшенерме екен? Егер солай болса қанша турады?

Сол күні Гүлниса есиктен ишкериге кирмей қоңсы-қобалардан жәрдем сорағанда бул ұақыяның алды алынып, жақты дүнианың қызығын бизиң менен бирге көре беретугыны сөзсиз еді. Эттен, жауыздық бұған жол қоймады.

Гүмандар қатарында қатнастырылған Сапар Сейтов өз айыпларын толық мойындап тез арада қолға түсті. Ол бурын судланғанынан тийисли жууақ шығармай және бир ауыр жынаятқа қол урды.

Нөкис қалалық прокуратурасы төрепинен қозғатылған, аға тергеуші Х. Қосбаулиевтың өндирисиндегі жынаятлы ис бойынша жәбиркеш, айыпкер хәм гууалардың көрсетпелеринен.

Асқар Маманов; (мархұмның әкеси). Мен 28-июль күні еки баламды алып қөйин енемнің үйіне кеттім, үлкен қызым Гүлниса қоңсым Рамузаның үйінде қалды. 29-июль күні үйден хабар алуы ушын киятырып Сапарды көрдим. Ол мени көрип иркилиңкиреди, бирақ мен қеш гүманданбадым. Алдымнан Қайрат аға шығып «Асқар, үйіңе от тийип атыр» деди. Үйге жууырып барсам өрт өшириушілер келген екен. Келе сала Гүлнисаны сорасам «қорқып қашып кетипти»—деп жууап берди. Соның арасында қоңсым келип «тәдирге тән бер, Асқар»—деп жылап жиберди. Гүлнисаның от ишинде қалғанын сонда ғана сездим.

З. Узақов; (қоңсы), 29-июль күні түсликке келсеу шығып хаялым, қоңсым үшеуимиз жердің аяқ бетінде чай ишип отырақ, ақ-қара сызықлы көйлегин беліне байлаған, үсти жаңалаш жигит жайдың алдындағы фундаментлердің арасы менен келип оңға қарай бурыл-

ЖЫНАЯТ ЖАЗАСЫЗ ҚАЛМАЙДЫ

НЕ ГҮНАҢ БОЛДЫ ЕКЕН?—ЖАНЫҢДЫ БЕРГЕНДЕЙ

ды. Ол хеш жаққа қарамастан тез-тез жүрип өтип кетти. Бираздан соң асфальт жол менен бизиң көшеге өрт өшириу машиналары бурылды. Сыртқа шығып қарасақ Асқардың үйіне келген екен.

А. Узақбергенов; 29-июль күні үйде сынық столды дүзетип отырсам Сапар келип өзинің (бурынғы) хаялы Лизаны сорарды. Мен оған Лизаның келмегенін айттым. Сол ұақта оның бетлерінде, мойнында қыршылған, тырналған, сууласып турған таза излер бар еді. Не болды? деп сорасам, төбелесип қалдым—деп жууап берди.

Сапар Сейтов; (айыпланыушы) 29-июль күні бир шийше арақ хәм еки шийше виноны бир өзим үйде отырып ишип урлық исеу ушын Асқардың үйіне бардым. Қапыдағы қулпты темир шөккиш пенен бузайын деп атырғанымда Гүлниса келип қалды. Қолымдағы шөккишти таслап болып әкесин сорасам «Асқар үйде жоқ»—деди. Суу ишип алсам бола ма—деп илтимас етип ишкериге бирге кирдим. Оны күшлеп, зорлап жынысый қатнас жасадым. Урлық исеуге келгенімди сезип қойған шығар деп ойлап оны өзим менен бирге алып жүрген пышақ пенен ура басладым. Сол ұақта ол артына қайрылып мойныма асылды. Мен қайта-қайта пышақлағаннан кейин жерге қулады, анық өлгеннен кейин көрпеше жауып үйден ақша, қымбат бахалы затларды излей басладым. Хеш нәрсе таба алмағаннан соң «электроника» қол саатын алдым. Айыбымды жасыруы ушын жайды өртеп шығып кетип қалдым. Сыртқа шығып қарасам көйлегім қан болып қалған екен. Көйлегімди дәрхал беліме байлап, пышақты тасланды таслайтуғын орынға таслап кеттім. Жол бойынша киятырып саатты да тасладым. Канал төрептен жүрип киятырсам Асқарды көрдим хәм дусласып қалмау ушын иркилиңкиреп болып жүрдим. Соң туұры үйге барып кийимлерімди жууып қойдым.

Сапар киши жастағы мектеп оқыушысын зорлап жынысый қатнас ислегенликте, оны жауызларша өлтирип үй ишинен зат урлағандықта, жайды өртеп бир неше мың сұмлық зыян келтиргенликте айыпланды. Ол жеңіл жол менен пул табыу мақсетінде ең қөушпли есапланған нарко-

тик затларды өз үйінде сақлау, жыйнау, таратыу менен шугыланғанлығы анықланды.

Гүнасыз қан тутпай турмайды. Жынаятшы қолға түсип жауызлық қылмыслары, айыптары толық ашылды. Оны излеп табыуда хәм анықлауда орган хызметкерлері менен бир қатарда Нөкис қалалық прокуратурасының аға тергеушісі Х. Қосбаулиев хәқыйқый қырағылық хәм жоқары адамгершилик көрсетти. Ал жынаятшының ауыр қылмыслары нызамлы түрде әдил шешилиуге қойылып ең ауыр жазаға хұким етилди.

Өйткени, буларды бүгін дүзетип әдил жазаламаса ертеңгі күні бул дауам етип тағы бир бийгүна жанның қыйылыуы сөзсиз еди.

Жәмийетимизде соңғы ұақытлары жаслар хәм жас өспиримлер арасында жынайы ис-хәрекеттер әдеуір өсип бармақта. Жасы 23 тен сәл ғана өткен Сапардың иплас, жауызлық жолына түсиуіне қандай жағдайлар себеп болды?—деген сорау кимди болса да қызықтырса керек.

Егер мектеп жасындағы жас өспирим буннан да ауыр жынаятқа қол урса оның себебин қайдан излеймиз? Жас өспиримлердің ауыр жынаятларға араласуы өз басламалары менен жүз берип атырған жоқ. Әлбетте, оларды хәр қыйлы жоллар менен исендирип, алдап ертеңгі күні өкенишке алып келетугын жағдайларға салыушы тәжірибелі «жигит аға» лары келте ойлау ақыбетінде өзлерин де, балаларды да жынаятшылар қатарына қосып қоятуғынын сезбеуі де мүмкин. Лекин, өкеништен не пайда?

Елиубайдың да қандай жақсы әрманлары, келешек режелері болған шығар? Оның қөпелімде усы бир гүдибузарлар қатарына қосылып кететугынын ким билити дейсиз?

Ашынарлы жери ол ең ауыр жынаятқа қол урды. Бул тосыннан болған емес, ал алдын ала шөлкемлестирілген жынаят еді. Арзымаған пул ушын жас ана дене түршиктиргендей жауызлық пенен өлтирилди. Нәтижеде қаршай еки нәресте бир өмир жетимлик зардабын шегип, хәр күні анасын излеп көз жаслары селсел, бир қанша уйқысыз түнлерди де өткеріуге мәжбүр болды.

Анадан жетим қалыуы, анасының бийгүна қанын еле түсине бермейтуғын қызалақтар «апам қашан келеди»—деп зары-гирия болғанда қандай жууап қайтарыу мүмкин?

Бул жынаятлы исти алып барған Нөкис қалалық прокуратурасының аға тергеушісі Х. Қосбаулиевтің қатнасында соралған киши жастағы гууа **З. Лепесова** (мархұмның 5 жасар қызы) Сол күні үйге үш ағай келип чай ишти. Кейиннен бир ағай қойнынан арақ шығарып оны да ишти, бирақ апам ишпеди, олар чай, арақ ишип болғаннан кейин апам менен сыртқа шықты. Соң есикти жауып бизлерди иште қалдырды. Олар ишке кирип сандықларды ақтарып болып кетип қалды. Олар кеткеннен кейин сыртқа шықсам апам жерде жатыр екен, мойнында жип бар. Жипти шешип болып «тур» десем турмады—деп көрсетеди.

Айыпланыушы қатарында соралған **Е. Байрамов;** Оқыудан киятырғанымда Назар мени үйінің айнасынан шақырып алды. Барсам Көмек деген жорасы менен отырған екен. Биреуде алатуғын ақшам бар еді, соны алып қайтыуға мениң менен барасаң ба? Қайтарсын бирге қайтамыз деди. Сөйтип үшеуимиз сол үйге бардық. Ишке киргеннен кейин чай берди. Назар арақ әкелди, оны ишип болып мәс болғандай болып кирип-шығып жүрди. Хәммемиз қайтатуғын болып сыртқа шыққан ұақта Назар Хатийшаның мойнынан қылқындырды. Көмек оның мойнына жип салып байлады—деп тастыйықлайды.

Енди ғана 17 жасқа толған Елиубай өмиринің ең шийрин, ең қууанышлы, алтын, жаслық дәуірлерин темир тордың ишинде азап-ақыретлер менен өткелетугынын суд залында ғана сезді. Лекин, нызам алдында хәмме тең болғаны ушын да әдил жазалауға хұким шығарылды.

Нәтижеде бул жынаятшылар нызам алдында әдил судланып К. Ермековты өлим жазасына, Е. Байрамовты 17 жыл еркинен айыруы жазасына хұким етилди. Ал Н. Султанов жынаят қыдыруы пайытында басқа республикаларға қашып кетиуіне байланыссыз излеу жұмыстары жүргизилип атыр.

Хәр қандай жынаят қашан болса да ашылып жынаятшы тийисли жазасын алуы сөзсиз. Ақыры, жынаят жазасыз қалмайды.

(Айырым себеплерге байланыссыз адам атлары өзгертилип алынды).

Қыдырбай СЕЙТМУРАТОВ.

Ұқин, бу қизик

Бирлашқан Миллатлар Ташкилоти хузуридағы овқат масалалары билан шу-гулланувчи комиссияның маълумотына қарағанда бир күнде дунә ахалиси әхтиёжиге икки ярым миллиард донага яқин тухум сарфланаркан. Шуниси қизикки, энг кўп истегмод қилинадиган ташбақа тухуми экан. Товуқ тухумига бұлган талаб эса учинчи ўринда туради.

АҚШда хәр йили 300 бола йўлда, автотомбилда бораётиб туғилади. Уларнинг туғилганлик тўғрисидаги гувоҳномаси, яъни метрикасидаги «туғилган жойи» деган саволга, бола дунёга келган жойи номи эмас, балки у туғилган автотомбилнинг номери ёзилади.

Ахалини рўйхатга олиш дунёда биринчи марта қадимги Мисрда миллоддан бурунги учинчи минг йилликда ўтказилган. Рўйхатга олишдан мақсад мамлакатда хәрбий хизматга яроқли ёш, соғлом эркекларнинг сонини аниқлаш эди. Ахалининг ақсари саводсиз бўлганидан хатто рўйхатга олувчиларнинг ўзлари, хам иккита қоп қўтариб юришган. Қопларнинг бирига майда оқ тошчалар, иккинчисига қора тошчалар солинган.

Оқ тошчалар аёлларни, қора тошчалар эса эркеклар сонини билдирган.

Ер юзиде 3 мингга яқин дилипут (пакана одам) лар яшайди. Улар хамма ирқ

ва миллатларда учрайди. 20 яшарлигида буйи 1 метр 35 сантиметрдан ошмаган киши дилипут ҳисобланади.

Қадимги Римда подшолик қилган Нерон ўзининг қабих мақсадларини амалга оширишда кўпинча заҳарга мурожаат қилади. У хатто ўз туққан онасини уч марта заҳарламоқчи бўлган.

Ғарбий Овруполик ҳайдовчилар орасида энг тартиб-интизомлиси норвегияликлар экан. Мамлакатнинг минг нафар ҳайдовчисидан атиги 45 нафари йўл—транспорт ҳодисаларининг сабабчиси бўлишаркан. Бу кўрсаткич Финляндияда 46, Швейцарияда 62 тани ташкил этади. Фаранглар билан олмонияликлар эса йўл-транспорт ҳодисаларига уларга қараганда икки барабар кўп йўлиқишаркан. Яъни 99 ва 104 марта. Энг хавфли, қўпол ҳайдовчилар испанлар ва италянлардир. Испанлар орасида минг кишидан 122 нафари автохалокатга учраса, италянлар эса 146 нафари шундай воқеага гирифтор бўлади.

Калифорниядаги Сан—Диман шаҳрида ғаройиб кинотеатр очилган. Унинг эгаси Кент Лемастер ҳовуз четига экран ўрнатиб, сувга шиширилган резина ўриндиқлар қўйган. Томошабинлар бир вақтнинг ўзида ҳам фильм томоша қилиб, ҳам кечки иссиқ ванна қабул қилишлари мумкин.

Тўрт нарсанинг ўнтаси

Тўрт нарса туфайли киши орзуниятига эришади; ғайрат, иродат, матонат, ҳиммат.

Тўрт нарса тадбиркорликка етаклайди; бошга тушган қийинчиликларни яхши ўйлаб, сабр-тоқат ва тадбир билан енгиш, исрофгарчиликнинг олдини олиш, дўстлар маслаҳати билан ҳисоблашиш, фурсатни бой бермаслик.

Тўрт нарса инсон кўрки; ҳаё, сабр-қаноат, раҳм-шафқат, мурувват.

Тўрт нарса кишига ҳузур бахш этади; очик юзлилик, ширин сўзлилик, тежамлилиқ ва гўзал, одобли, доно хотин.

Тўрт нарса охири афсуслантиради; қўлдан келмайдиган ишга ури-

ниш, дангасалиқ, бесабрлик, кўпчилик маслаҳатига эътибор бермаслик.

Тўрт нарсдан узоқроқ бўлган яхши; қахр-ғазаб, мақтанчоқлик, зиқналик, таъмағирлик.

Тўрт нарсдан одам фалокатга учрайди; ароқхўрлик, зинога берилиш, дилозорлик, қиморбозлик.

Тўрт нарса гумроҳлик нишонасидир; адоват, ҳасад-ғийбат, хиёнат ва лоқайдлик.

Тўрт нарсдан киши қочиши лозим; жоҳиллик, кўрслик, тақаббурлик, нивогарлик.

Тўрт нарса кишига бахт келтиради; ёр-дўстлар маслаҳати билаң иш тутиш, аччиқ сўзни ютиб юбориш, нафсга берилмаслик, хушмуомалалик.

ДҮЗЕТИҲ.

Газетаның 1998-жыл 1-январь санының 2-бетиндеги «Ырысқымыз сыртқа кетпесин» атлы мақаланың 2-абзацын.

дағы «Өткен жылы жынаят белгилери бар хызметкерлерди» деген қатардағы «хызметкерлерди» сөзи «хәрекетлерди» деп оқылсын.

«АДАМ ХӘМ НЫЗАМ»
ШӨЛКЕМЛЕСТИРИҮШІЛЕР; Қарақалпақстан Республикасы Прокуратурасы, Әдиллик Министрлиги хәм Ишки ислер Министрлиги.

Газета А-3 формасында нұсқасы 12500 454—455 буйыртпа менен басылды. Газета айына 3 мәртебе шығады. Дизимге алынғанлығы тууралы гууалық №579.

Бас редактор

Роза КӨБЕЙСИНОВА

Редакцияның жәмийетлик кеңесгөйлери:

Парахат АЙТНИЯЗОВ, Жаңабай САДЫҚОВ, Азат НУРЖАНОВ, Бахмурат СЕЙТМУРАТОВ, Батыр МАТМУРАТОВ, Фархад НИЗАМОВ, Қудайберген НИЯЗЫМБЕТОВ, Жаңабай ШЫЛМАНОВ, Замира ШАМУРАТОВА, Хакимбай ХАЛИМОВ.

Мәкан жайымыз:

Инд; 742000. Нөкис қаласы

Ғәрезсизлик көшеси №44 жай. телефон; редактор; 4—47—59.

Басыуға рухсат етилген ұақты 15.00 Индекси пуқаралар ушын —321, кәрханалар ушын—322.